

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O KULTURZE W ROKU SZKOLNYM 2010/2011

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń umie i potrafi:

1. w sposób uproszczony zdefiniować pojęcia: kultura, kultura regionalna, kultura narodowa, tradycja, sztuka, mecenat, odbiorca sztuki, twórczość artystyczna, forma, gatunek, media
2. w sposób uproszczony scharakteryzować główne style i kierunki w sztuce, szczególnie: styl romański, gotyk, klasycyzm, manieryzm, barok, rokoko, realizm, naturalizm, impresjonizm, symbolizm, secesja, ekspresjonizm, modernizm, kubizm, abstrakcjonizm, futurizm, dadaizm, surrealizm, awangarda, socrealizm, pop-art., postmodernizm.
3. w sposób uproszczony zdefiniować pojęcia: artysta, taniec, balet, rytm i takt (w muzyce), akt (w teatrze), amfiteatr, teatr elżbietański, synkretyzm sztuk, groteska, parabola, aktor, komedia, tragedia, inscenizacja, postać sceniczna, film (w tym fabularny i dokumentalny), sztuka filmowa, plan, narracja i gatunek filmowy, klasyka gatunku, adaptacja filmowa, strona Internetu, reklama.
4. wskazać dziedziny kultury (materialną, duchową i społeczną)
5. wymienić i rozpoznać wybitne dzieła danej epoki z zakresu sztuk wizualnych, widowiskowych i muzyki
6. wymienić i rozpoznać reprezentatywne dzieła różnych dziedzin i epok kultury narodowej oraz światowej
7. wskazać najwybitniejszych artystów danej dziedziny i epoki oraz ich wybrane osiągnięcia (dzieła),
8. scharakteryzować dzieło sztuki z zastosowaniem podstawowej terminologii z zakresu danej dziedziny (możliwe uproszczenia, usterki, brak spójności)
9. wymienić i rozpoznać wybitne dzieła i zabytki polskiej kultury
10. wymienić różne formy upowszechnienia kultury
11. wymienić najważniejsze teatry, sale koncertowe, muzea i zbiory sztuki na świecie
12. wymienić najważniejsze teatry, sale koncertowe, muzea i zbiory sztuki w Polsce, zwłaszcza w Krakowie
13. wymienić tradycyjne polskie zwyczaje i obrzędy
14. wymienić elementy kultury regionalnej
15. określić podstawowe elementy tworzywa oraz „języka” poszczególnych sztuk – malarstwa, rzeźby, architektury, muzyki, teatru i filmu,
16. przedstawić podstawowe zasady prawa autorskiego oraz przejawy ich łamania,
17. przedstawić elementarne zasady ochrony dóbr kultury,
18. posługiwać się różnymi źródłami informacji i gromadzić informacje przydatne w życiu kulturalnym człowieka
19. w sposób uproszczony, nieuporządkowany przedstawić wyniki własnej pracy

Na ocenę **dostateczną** uczeń umie i potrafi:

1. w sposób poprawny (dopuszczalne uogólnienia) zdefiniować pojęcia: kultura, kultura narodowa, regionalna, ludowa, wysoka, masowa i popularna, subkultura, tradycja, sztuka, mecenat, odbiorca sztuki, twórczość artystyczna, forma, gatunek, media, dzieło sztuki, znaki ikoniczne i arbitralne, medium, twórca i odtwórca, klasycyzm, romantyzm i neoklasycyzm (w muzyce), symbol, mimesis, interpretacja, improwizacja (w muzyce), forma muzyczna, oprawa sceniczna, teatr absurdu, jednoaktówka, film animowany, efekty specjalne, rozpoznać i scharakteryzować miejsca teatralne (np. teatr starożytny i elżbietański); scharakteryzować (dopuszczalne uogólnienia) podstawowe gatunki filmowe i teatralne,

2. wyjaśnić złożoność pojęcia kultura, wskazać dziedziny kultury (materialną, duchową i społeczną)
3. scharakteryzować (dopuszczalne uogólnienia) główne style, prądy i kierunki w sztuce, szczególnie: styl romański, gotyk, klasycyzm, manieryzm, barok, rokoko, realizm, naturalizm, impresjonizm, symbolizm, secesja, ekspresjonizm, modernizm, kubizm, abstrakcjonizm, futuryzm, dadaizm, surrealizm, awangarda, socrealizm, pop-art, postmodernizm.
4. powiązać konkretne dzieło sztuki z epoką i stylem, zastosować kryteria oceny dzieła sztuki, wyróżnić dzieła sztuki spośród innych wytworów kultury (możliwe uogólnienia i uproszczenia)
5. powiązać tendencje w sztuce z uwarunkowaniami historycznymi i społecznymi
6. wymienić, rozpoznać i scharakteryzować (możliwe uogólnienia) wybitne dzieła danej epoki z zakresu sztuk wizualnych, widowiskowych i muzyki
7. wymienić, rozpoznać i scharakteryzować (możliwe uogólnienia) reprezentatywne dzieła różnych dziedzin i epok kultury narodowej oraz światowej
8. wskazać najwybitniejszych artystów danej dziedziny i epoki oraz scharakteryzować ich wybrane osiągnięcia (dzieła),
9. scharakteryzować dzieło sztuki z zastosowaniem naukowej terminologii z zakresu danej dziedziny (możliwe uproszczenia)
10. wskazać zalety i wady współczesnej kultury popularnej,
11. wymienić, rozpoznać i scharakteryzować (możliwe uogólnienia) wybitne dzieła i zabytki polskiej kultury
12. wymienić i scharakteryzować różne formy upowszechnienia kultury
13. wymienić najważniejsze teatry, sale koncertowe, muzea i zbiory sztuki na świecie
14. wymienić najważniejsze teatry, sale koncertowe, muzea i zbiory sztuki w Polsce, zwłaszcza w Krakowie
15. uczestniczyć w życiu kulturalnym Krakowa
16. wymienić i scharakteryzować (możliwe uproszczenia) tradycyjne polskie zwyczaje i obrzędy
17. wymienić i scharakteryzować elementy kultury regionalne
18. określić podstawowe elementy tworzywa oraz „języka” poszczególnych sztuk – malarstwa, rzeźby, architektury, muzyki, teatru i filmu,
19. przedstawić zasady prawa autorskiego oraz przejawy ich łamania,
20. przedstawić zasady ochrony dóbr kultury,
21. świadomie wybierać wartościowe teksty kultury,
22. zaprezentować walory kultury własnego regionu w wybranej przez siebie formie,
23. czytać ze zrozumieniem teksty źródłowe.
24. posługiwać się różnymi źródłami informacji i gromadzić informacje przydatne w życiu kulturalnym człowieka
25. w sposób poprawny przedstawić wyniki własnej pracy (możliwe uogólnienia)

Na ocenę **dobrą** uczeń umie i potrafi: (to, co na ocenę dostateczną bez możliwości uogólnień i uproszczeń; ponadto):

1. zdefiniować pojęcia: arcydzieło, kicz, homogenizacja, komercjalizacja, autotematyzm, melodia, harmonia, obszar filmowy, retrospekcja filmowa, kino autorskie, przestrzeń sceniczna, taniec artystyczny i towarzyski, nurt apolliniński i dionizyjski w sztuce, sztuka dla sztuki, prowokator, skandalista,
2. wskazać wspólne cechy dzieł z zakresu różnych sztuk reprezentujących tę samą epokę, styl, czy kierunek.

3. samodzielnie znajdować informacje o epokach, stylach, nurtach, konwencjach, gatunkach oraz zjawiskach zachodzących w kulturze,
4. analizować dzieła sztuki, stosując odpowiednią, naukową terminologię,
5. powiązać konkretne dzieło sztuki z odpowiednim nurtem, konwencją lub gatunkiem,
6. orientować się w nowych trendach artystycznych w zakresie wybranych dziedzin sztuki,
7. scharakteryzować piękno jako wartość estetyczną,
8. sporządzać podstawową dokumentację dóbr kultury i zabytków sztuki swojego regionu.
9. zaprezentować własne stanowisko na temat twórczości polskich artystów i wskazać wybitne indywidualności artystyczne i ich dzieła
10. przedstawić i ocenić wkład Polski w kulturę europejską i światową
11. zaprezentować i ocenić osiągnięcia kultury regionalnej

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń umie i potrafi: (to, co na ocenę dobrą i ponadto):

1. swobodnie posługiwać się wszystkimi wymienionymi wyżej pojęciami
2. zdefiniować pojęcia: cywilizacja, autonomia i integracja sztuki, commedia dell'arte, happening, performance
3. przedstawić różne koncepcje artysty.
4. krytycznie odczytywać kody kultury,
5. samodzielnie poszerzać wiedzę na temat zjawisk w kulturze
6. interpretować i oceniać dzieła sztuki,
7. analizować zjawiska kulturowe i dostrzegać w nich pewne prawidłowości
8. porównywać dzieła sztuki należące do tej samej kategorii, ale z odmiennych epok historycznych
9. dostrzec w tekstach współczesnej kultury popularnej elementy służące manipulacji odbiorcą
10. charakteryzować wybrane zjawiska z pogranicza różnych dziedzin kultury i sztuki (happening, performance, muzyka filmowa, Teatr Telewizji, adaptacje filmowe dzieł literackich itp.).
11. orientować się w działalności instytucji organizujących życie kulturalne regionu.
12. wyjaśnić specyficzną ludzką potrzebę świadomego uczestnictwa w kulturze
13. prezentować własne stanowisko na temat ochrony zabytków i form kultywowania i upowszechniania kultury
14. wyjaśnić funkcje i źródła historyczne polskich tradycji, zwyczajów i obrzędów
15. zaproponować własne opinie, oceny i kryteria wartości artystycznych wybranych dzieł, formułować sądy o nich
16. poszerzać samodzielnie wiedzę na temat epok, stylów i zjawisk zachodzących w różnych dziedzinach sztuki
17. ocenić dzieła i zjawiska w sztuce pod względem artystycznym i estetycznym wraz z uzasadnieniem swojego sądu
18. samodzielnie zanalizować wybrane dzieło z zakresu sztuk wizualnych, widowiskowych, literatury i muzyki na tle epoki, w której powstało
19. przeprowadzić analizę porównawczą wybranych stylów i kierunków, przeprowadzić analizę porównawczą dzieł sztuki należących do tej samej kategorii, ale pochodzących z różnych epok
20. zanalizować pojęcie mecenatu i współczesnego sponsorowania działalności kulturalnej

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który realizuje wszystkie punkty na ocenę bardzo dobrą i poza tym:

1. osiąga znaczące sukcesy w konkursach i olimpiadach tematycznie związanych z przedmiotem
2. posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania programowe
3. biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje rozwiązania oryginalne, nietypowe i rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania
4. potrafi zaprojektować działania animacyjne służące aktywnemu i twórczemu uczestnictwu w kulturze